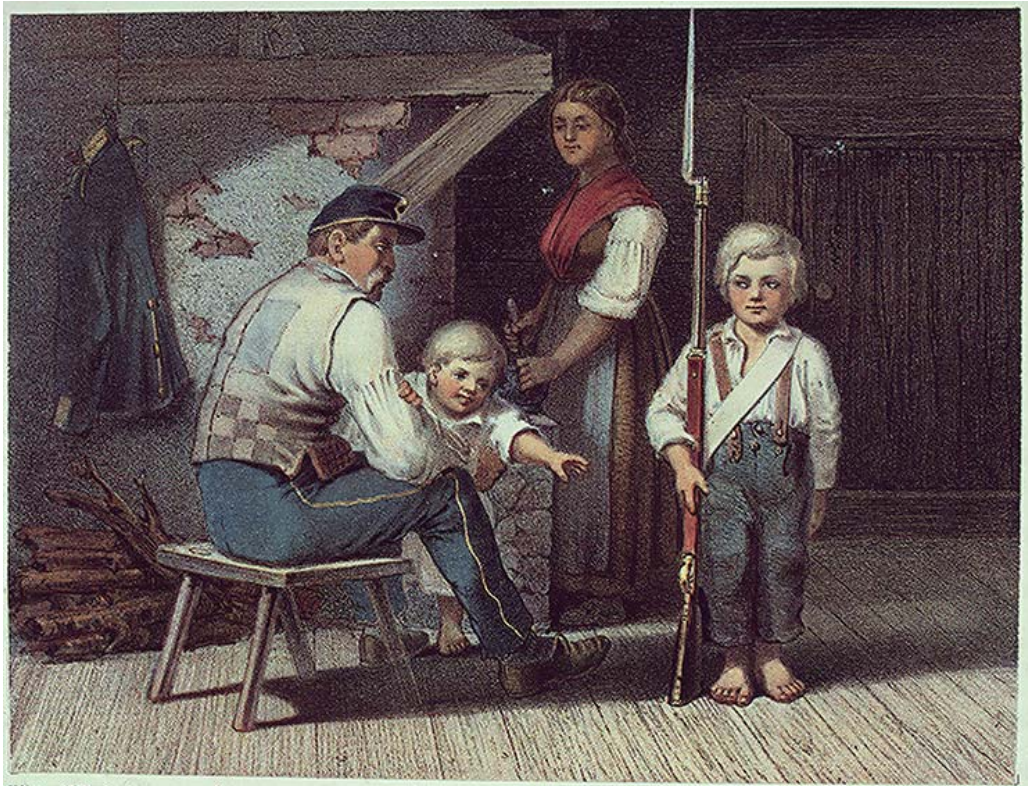

چیرۆکی ژبیانم

ئەم چیرۆکه ئەفسانە نییە، بیخوینەوه

کامەران ناشاد

دایک و باوک دوو مرقۆشی تەواو پێچهوانە یەکتر بوون، چارەنووێ هەردووکیان لە ژێر کەپری هاوسەریتیدا بە یەکەوە گرتدایبوو. کاتێ کە سەستم بە کێشە و قەیرانە کەیان کرد، باوکم لە بەرانبەر دایکەدا چۆکی دادابوو. دایکم کورسی دەستەلاتی پساوان کردبوو، دیکتاتۆرانە فەرمانزەواوی دەکردو یەک لایەنە بریاری دەدا و دەشوا یە جێبەجێ بکری. بە یەدکردنی بژێوی خێزانە کەمان لەئەستۆی باوکم بوو، کەچی وەک میوانێکی رەزا قورس رەفتاری لەگەڵدا دەکرد. دایکم ئەگەر مەیلی هەبوا یە شەوانە بۆ چەند کاتژمێرێک سەردانی ژۆرە کەسی باوکمی دەکردو لەلای دەمایەوه، ئەگەر نا باوکم بە تەنیا لە ژۆرە کەسی خۆی دادەنیششت، بەناچار یەوه خۆی مەستو سەر خۆش دەکرد. ژۆرجاران بە بەرچاوی ئێمەوه دەیگوت: ئەگەر لە بەر مندالەکان نەبێ هەرگیز روو لەم کاولە یە ناکەمەوه، بەلام ناخ دەستی ئەوانم شکاوه، نامەوی لەبەر ژۆرەدا نەفرەتم لێکەن و بلێن لە بەر خۆشی ژبیانی خۆی ئێمە ی وێل و سەرگەردان کرد!! نامەوی مندالەکانم باوە ژۆرە باوە یاریببین، ئەگەر نا خۆم دەمرانی چیم دەکردو چۆن خۆم زۆرگار دەکرد!!

باوکم لە نێو ژانیکی قولدا دەژیا، ئێمەش مۆشی ئەومان ئەبوو خەمەکانی بخۆینێنەوه، دایکیشم بە ئەنقەست کۆفانەکانی قورس و گراتر دەکرد ئێمە ی هاندەدا کە بە گۆیی نەکەین و لاملی لەگەڵدا بکەین. باوکم رێنۆینی دەکردین و داواي لێدەکردین کە بخۆین و داهاوتوی خۆمان بنەخشین، ئەمە بە ئێمە ی مندالەوه بازنیکی قورس و گران دەهاتە بەرچاوان و خۆشیمان لێندەهات. دایکم دلسی ئەدەش کاندین و ئەوهی بمانویستتایە پێدەهات، گوشاری چوونە فێرگە و دەرس خۆیندنی لێندەهکردین. ئەو لەبەر پەداووبو تا خوا بەندە ی خۆی بژێنێ، خۆراکی پێویستی پێدەدا، ئەو دەیگوت: تا ئێستا کەس لە برسان نەمرودوه کە سەش لەبێ جینگە ی روق نەبۆتەوه!

ژبیانی ئێمە وەک ژبیانی ژۆری

دەجوو ژۆرە کەسی خۆی هەڵدەکووما. دایکم هەولێ دەدا ئێمە بە لای باوکم دانەشکێنێهوه. ژۆر باشی لێدەزانی. یەکتر بناسن، بەلام ئەو سەرێکە و هەزار سەودا، هەر دەلی باشە و بە گۆیشمان ناکات! ئەو لە بەر خوارنەوه ناگای لە کەس نەماوه! باوکم نەیدەویست لە بەرچاوی خزمەکانیەوه نمکە نمکو مشتومێی لەگەڵدا بکات. ناچار تاوانە کەسی دەخستە ئەستۆی خۆی، بیانۆی جۆر و جۆری دەهێنایەوه و وایدەکرد باسە کە بگۆردی. تا وای لێهات تەواوی خزمەکانی باوکم پەویەندیان لەگەڵ ئێمە پچراندو لێمان دوور کەوتنەوه.

ورده وردە ئێمە گەرە دەبووین و هەستمان بە ییدەستەلاتی و بێتاوانی باوکمان دەکرد، خەمان بۆ دەخوارد، بەلام ئەو لەگەڵ گەرفتە کە راهاتوو، ئەگەر پاروونانی هەبایە دەبخواردو، ئەگەر نەشبایە دەنگی نەدەکردو بە تەنیا

کە مەترخەم دادەناو دەیگوت: سەد جارن دەلێم پیاوێ کە با سەردانی ماله تە لەفرۆنەوه دادەنیشین، دایکم سەیری فلیمی ميسیری دەکرد، ئێمەش لە دەورەیدا کۆدەبووینەوه و چەرەزاتمان دەفرتاندا. ئەگەرچی دایکم خۆیندەواری نەبوو، بەلام لەرێگە ی ئەو فلیمانەوه ژۆر بە باشی لەعەرەبی ميسیری تێدەگەیشتو بۆی دەکردین بە کوردی. دایکم وەها ئێمە ی دانەخۆرە کردبوو کە بە تەنیا ئەومان بەگەرەوه سەرورە ی مالهوه دەزانی، لەقسە ی دەرنەدەجووین و پشیمانیمان لێدەکرد. باوکم هەستی بە تەنیا ی دەکردو لە ژبیان بێزار بوو، ئەو لە پێناو ئێمەدا درێژە ی بە ژبیان دەدا. لە پێناو ئێمەدا کاری دەکردو رەنجی دەکێشا.

دایکم رێگە ی نەدەدا سەردانی خزم کە سەکانی باوکم بکەین، لە بەرچاوی ئەوانیشەوه خۆی وەک فریشتە پیشاندا هاداباوکمی بە تاوانبارو

لەگەڵ دەکەم، دەبینم ئێلیناش لەگەڵ مینۆ پیاسە دەکات. کورە کەم لە مینۆ ناترسی، دەستی پێدایینی و بەوردی سەرنجی لێدەدات و لوام لێدەکات سەگێکی لەوتە ی مینۆ ی بۆ بکرم، بەلام کە ئەو باسە بۆ هاوسەرە کەن دەکێرەوه، توورە دەبێ و دەلی: سەگ بێتە ئەم ماله، من لەم ماله نابم! ئیتر کەیفی خۆتانە یان من یان سەگ! ژۆرجار منیش بە پێکەنێهە پێدەلێم. گۆلە کەم تۆ بەهەر زان سەگ ناگۆرێهوه. کەچی لەم وەلامە شەم سڵەم کاتەوه زویر دەبێ. جاری وا هەبە چەند ژۆرێک ئەم ئەم وەلامە لاوت دەبێ. هەنێجار کورە چووێ کەم گرو دەگری و لای دیداری مینۆ دەکات. من دلی ناشکێم، تە لەفۆتێک بۆ ئێلیناش دەکەم دەلێم: یان مینۆ بێتە بەر دەرگا با کورە کەم چاوی پێکەوی، یان موزاجمیت دەبین و دینێ ماله. ژۆرجار فەرمانی لێدەکات و دەچینە ماله کەسی. مینۆ وەک خاوەن مالاکی بەرێز خۆشەووستی بەرانبەر میوانە بچکۆلە کە ی پێشان دەدات. من سەیری کێتێخانە کە ی ئێلیناش دەکەم، دەبینم کێتێخانە کە ی پر لەکتیی کۆن و جوانە. کۆمپیتەرە کە ی هەمیشە ژۆشنە، ئەو دەلی: ئەم ئێنتەرنتی جیهانی میناوه تە ئیو ماله کەم. لە ژۆرە کە ی خۆمە تەماشای هەموو جیهان دەکەم. رووداوێکی لاتان دەبینم، تەنانەت سەیری ژۆرە یانێ شارە پێشکەوتووە کە دەکەم. هامووشی ئۆتۆمۆبیلە دەبینم، بەلام کاتێ دەبینم مینۆ حەز بە کۆمپیتەر ناکات، ناچار دەبم بچم تەماشای بەرنامەکانی تە لەفرۆن بکەم، چونکە مینۆ چێژ لە بەرنامە ی کارتۆن وەر دەگری.

من لەوتە ی مینۆم ناسیوه هەست بە پشیمانی دەکەم کە جاران رەم لەسەگ بۆتەوه، بە بەر رۆم ناوین لێمداون. ئێوادارم چێژ دایک و باوک لە خۆپاوه مندالەکانیان نەکن بە ئۆزمنی سەگ و تۆی رۆ و ئۆزمنابە تیان لە مینۆ و دەروونا نەچێن.

بۆ وا دەکەن رەقمان لەسەگ بێتەوه؟

قوزەلقورت و سێ سەندلم بۆ دەنارد. تا لە کوردستان بووم سەگم بە ناژەلیکی نا شەری و قیزەوهن دادەنا، بەلام کاتێ هاتە ئوروپا و بێنیم خەلکی ژۆر بەجووتە پیاسە لەگەڵ سەگەکانیان دەکەن، یاریان لەگەڵدا دەکەن و خوارنی باشیان بۆ دەکەن؛ ئیدی بۆجوونم بەرانبەر سەگ گۆرا. من درووسنێکەم هەبە، ناوی ئێلینایە. ئەو بە تەنیا لەگەڵ سەگە کەیدا دەژی. سەگە کە ناوی

نازاد مارف

هەموو تاقیکردنەوه زانستەکان نوویات لەسەر زێرە کەسی سەگ دەکەنەوه بە گیانلە بەرێکی بەرهەمێ دادەنێن کەچی ئێمە ی کورد و راهاتووین هەر لەخۆپاوه مندالەکانم بە سەگ زویر پێن بکەین. مندالە لە تەمەنێکدا رەش و سەپی لە یەکتەر ناکاتەوه، رق و ناخەزی نازانی، کاتێ دەگری یان داواي شتی دەکا، گەرەکان دەتێرسین و پێی دەلێن: (وووهو هات). یاخود ئەکتەر ناسا ژۆل دەنوێنن و دەلێن: (چەغە بۆ، مەبە ژۆر و فلاتە مندال نووستوه). ئیدی لە ژۆرەوه لە هزری مندالدا ناخەزینێک بەرانبەر سەگ دروست دەبێ، کاتێ دەچێتە فێرگەش، مامۆستا بەدەنگی بەرێ دەلی: ئای زەرە ژۆر ژۆر نە. کاتێ مندالەکان لە دەمی مامۆستا کە یەوه دەبێستن کە زەرە درێ، ئیدی ترسێک سەرتاپای دەروونیان دادەگری، هەر لە خۆپاوه و ئۆزمنابەتی بەرانبەر سەگ رادەهێن. ئەگەر تووتە سەگێک، یان سەگێکی بەرەللا بێنن، کۆمەلێک لسی کۆدەبنوه و بەر بارنی دەکەن. لەوانە ی ئەو سەگە بە سۆزەوه بەرەو لای مندالەکان بێ، بەلام چونکە لە هزرو دەروونی مندالەکاندا ناخەزی و ئۆزمنابەتی جیگەر بووه، ئیتر جگە لە لێدان و رۆنایی یر لە شتێکی دیکه ناکەنەوه. من بۆخۆم یەکێک بووم لەو منالانە ی کە ژۆر رەم لە سەگ دەبۆوه. دایک و باوکم وایان بار هێناووم کە نابێ دەست لە سەگ بدەم، ئەگەر دەستم بەر سەگ بکەوتایە دەبویە ئاوهلگی بکەم. واتە دەبویە بەخۆلە سوور بێشۆم و پاکێ بەکەمەوه. تەنانەت هەر لە خۆپاوه حەزم بەدەنگی سەگ نەدەکرد. کاتێ سەگێک دەوهی و جەپە هەپێ دەکرد من لە جینگە ی خۆمەوه

دەرۆون

پشوو ی پلان

دنیا

ئەوه ی کە زانراو و باوه لە ناو سەر جەم حکومەتەکانی دنیا، دانانی پلانی بەرێوه بردنی و لاتە کە سالاانە تۆمار دەکری و نەخشە و پلانی بۆ ئەکێشری. لەو پلاندا جگە لە شتە کت و سپو چاوه پوان نەکرارهکان ووردو درشتی کارەکانی حکومەت ئەخړیتە ناو پلانە کەوه.

رێکخستنی دەوامی فەرمانگە و زانکۆ خۆیندنگاگان یەکێکە لە کارە پێشینهکانی ئەو پلانە، لە ناو رێکخستنه کە شدا سەر جەم پشوو هەکان لە ژۆر ژمێرە یاساییهکاندا دیاری ئەکړیت و ئیتر تا ئەو حکومەتە لە کاردا بێت ئەو ژۆرە پشوو ی رەسمیە و خەلگی پێی رادین و پێویستیان بە کە نالی راگە یاندن نییە تا پێیان بلێ بە یانی پشوو یان نا.

سیستەمی پەرورده شادەماری دەوامی حکومەتەوه هەموو خێزانیکی ئەم و لاتە بە شسی خۆی خۆینی هەبە لە ناو ئەو دەماردا، لاوازبوونی ئەو سیستەمه یان پشوو ی کەوتنە ناو ئەو سیستەمه، مانای پشوو ی بۆ پلانی حکومەت ئەگە یەنی.

داخە کەم ئەوه دووسالە و بە تاییه تیش ئەم سال بە هوی پشوو ی ژۆر بۆ پلان و بۆ ناگاداری پشیش و هخت زەبری کوشندە درا لەو سیستەمه، پەرلەمانی کوردستان بەو هەموو ئیمکاناتەوه وازی لە کۆمەلێ کێشە و ئیش کاری دیکه هێناوه دانیشتن لەسەر

دایکم بە پشوو؟